

մէջ կարելի պիտի ըլլայ քնացընել որ և է անձ, և շատ հաշտակամ համարելու ֆորէի հետեւեալ առաջարկութիւնը. «Ամեն ողջամտ մարդ ի ընէ կրնայ մագնիսական քնոյ ենթարկուիլ այս կամ այն աստիճանով: Եւ եթէ մէկը չկարենայ քնանալ, աւոր միակ պատճառ են մի քանի հոգեբանական և առժամանակեայ տրամադրութիւնք»:

Այս առաջարկութեանս եթէ ուշ գնենք՝ յայտնի կը տեսնենք որ՝ եթէ մագնիսութեամբ քնանալու յարմարութիւնն ամենուն հասարակաց է, բայց ամենուն մէջ հաւասար աստիճանի չէ: Հետեւաբար՝ կրնայ որ հարցընել թէ Բիւշ պայմաններով կրնայ մէկն յարմարագոյն ըլլալ մագնիսական քնոյ, և թէ ո՞ր ընկերական դասակարգներու մէջ նուազ կամ աւելի յարմարներ կը գտնուին:

Այս հարցմանս պատասխանելու համար շատ քննութիւններ եղած են, բայց ամէնքն ալ անկատար են գեղեւս: Այսու հանդերձ, թէպէտ և մեր նպատակէն դուրս է այս մասին զբաղիլ, համառօտիւ գնենք հոս ինչ որ ցարդ կցեր են գիտնականք պատասխանել այս խնդրոյս, և հետեւեալքն են.

1. Այսն չափազանց կերպով նուազ յարմարութիւն չունի քան զիւրին, մագնիսութեամբ քնանալու համար:

2. Տղայութիւն և երիտասարդութիւն շատ աւելի նպաստաւոր են²:

3. Յիմարները քնացընելն շատ դժուարին է³:

4. Խելացի մարդիկ, որք կրնան իւրեց

ուշադրութիւնը կեդրոնացընել զաղափարի մը վրայ, աւելի դիւրաւ կը քնանան քան թէ բթամիտք և թեթեւամիտք⁴:

5. Հնազանդելու վարժ անձինք, ինչպէս զինուորք, ծառայք, ընտրելագոյն ենթականեր են⁵:

Ազգութեան և ցեղի մասին՝ թէ արդեօք ազդեցութիւն մը կ'ընեն. զոր, օրինակ Ռուսներն, ինչպէս կ'ըսուի, յարմարագոյնք են քան զայլ ազգո, ցարդ արժանաւոր պատասխան մը տրուած չէ:

Յետ ցուցընելու՝ թէ յոյժ հաւանօրէն ամէնքը կամ գրեթէ ամէնքը կրնան քնոյ ենթարկուիլ, կը մնայ քննել թէ արդեօք հակառակ իւր կամաց կրնայ սք քնոյ ենթարկուիլ: — Եւ այս մասին Պէրնէյամ հետեւալ մեթոտարական տողերը կը գրէ.

«Ոչ որ մագնիսական քնոյ կրնայ ենթարկուիլ հակառակ իւր կամաց, եթէ մագնիսացընողի հրամանին կ'ընդդիմանայ... Ուրախութեամբ կ'ապահովընեմ զամէնքը այս մասին, որպէս զի ի դուր չվախնան, վասն զի իրողութեանց սխալ մեկնութիւնն կրնայ վախ առաջ բերել»:

Արդ այս ենթադրութիւնս բացարձակ կերպով ճիշդ է, և կրնանք զայն իւր ամբողջական իմաստովն հասկանալ: — Չայս պիտի պարզենք հետեւեալ գլխոյն մէջ:

Շարայարելի

Հ. Ս. ՍԱՐԵԱՆ

Բ Ա Ղ Ա Բ Ա Կ Ա Ն Ա Մ Ի Ս

15 Մ Ա Ր Տ

Ա Ն Գ Ի Ի Ա

ՏՐԵՆՁ անգղիացի դօրաբան՝ Անգլիացոց բազմին յաջողութեան մեծագէտ նըպատեց. վասն զի նա հալածեց Պօէրները Մօտերի և Ռիէրի կողմերէն, և գետը. 15ին Գիմպերէնի պաշարումը ցրուեց և ապառնեց զայն: Իսկ Ռուպերթս մտաւ յՈրանթ. — Փէլլի Գէննի ալ Պօէրներուն լաւ շիրքերը դրաւ: — Այսպէս յաջողութեան վրայ չեն գտահանար Անգղիացիք. — և պատերազմի պաշտօն

1. Վերոյիշեալ մատեն. էջ 151:
2. Beaunis, *Le somnambulisme provoqué*, p. 16,
17. «Tableaux et groupements des sujets d'après les âges».
3. Յիմարները մագնիսացընելու անկարելութիւնը նախ քան քանակ համարուած էր: Բայց յետոյ Ա. Վուազէն յաջողեցաւ խնդրին ալ քնացընելու, հարիւրին տասը: Հմտ. *Premier Congrès international*, etc. p. 147.
4. A. Moll. Վերոյիշեալ մատեն. էջ 29:
5. Դոյն:
6. *De la suggestion dans l'état hypnotique*, réponse, à M. Paul Janet, p. 13.

Նեայն՝ թագուհւոյն թղթոյն մէջ հրաւերեց բուր հին արձակուած զինուորները՝ զաւուր ի պաշտպանութիւն Անգղիոյ՝ տարւել մը չափ։ Անգղիա կ'ուզէ հաստատուն բանակ մը կազմել առ այդմ։

Պատերազմի դաշտին վրայ Գրոնդի քաղաքի թաւնն անպատմելի եղաւ։ Բայց Քէլլի Քէննէրի, իսպանացի ճարտարութեան չորացաւ երկար զինամանալ, և անձնատուր եղաւ՝ տեսնելով իրեն ներսն զերահաս վտանգը։ — Երբ հազար հոգիք, որոց 47 զօրապետը զերի եղան։ — Լոնտոնայի մէջ ուրախութիւնն անչափ էր այս յաղթութեան համառոտի վրայ։ Ընդհակառակն այս պարտութիւնն տիրեցողք եւրոպայի մի քանի տէրութիւնները։ — Իսկ երբ որ ի հոնիսմիդ ալ մտան, Անգղիայի մի Լոնտոն ունեցան լրուսն ուրախութեան։ — Թագուհին Կալէքի իշխանն, Լորտ Մէյօր ուրախացութեան հետագիր ըրին առ Պիւլլէր և Ուայլիս։ — Ինչպէս Պեդրոն թշուառացին եղան։

Գ Ա Ղ Ղ Ի Ա

Փէլլիթիան խոսարանին մէջ սկսաւ չփոթութիւն հանել ըսելով թէ բանակին մէջ հանդիպած նենգութիւնք անպատիժ կը մնաւ։ — Իսկ ձախակողմանք հարցուցին թէ որոնք են և պահանջեցին որ քննութիւն մ'ըլլայ։ Բայց Կալէքի ի Կալէքի թողուց ի պատասխանելէն յետոյ՝ քուսարկութեամբ մերժուեցաւ այս քննութեան պահանջը։

Մերսիսիոյ ժողովն զուարուելով Մարտի Հապերի դատաւարանն սկսաւ և փետր. 25ին դատաւարտուեցաւ առ 8 տարի ազատանայ։ և միեւնոյն գիշերը սահմանազխէն զուրս հանուեցաւ։

Գաղղիոյ ժողային բանակին մէջ հանդիպեցան անխորհուրդ գէպքեր, որք զԳաղղիա անպատիւ կ'ընեն։ Վասն զի միջնդեռ վարչութիւնն կը համարի թէ զաղղիք մը խնամ կերպով ծածուկ պահէր էն նայն բարեի ինչպէս ընդծովայն նաւն, կը տեսնէ հասարակաց հրատարակած և լուսատիպ պատկերներով։ — Ապրիլէն լարդին վրայ դրածն՝ Վիլյէն մ'Օքթոն երեսփոխանին՝ բաւական չփոթեց զԳաղղիա։

ԱՅԼԵԻԱՅԼ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՄԻԱՅՈՒՆ ԱՆԱՆՔԱՅՆ Նախագահն Մաք Քինլէյ ճառի մը մէջ յայտարարեց՝ թէ հանդերձ ամէն թաղաքական շփոթութիւններով, Ապա, նիւյ ճեռ խաղաղութեան դաշինքը հաստատուն պիտի պահէ իւր վարչութիւնն։ — Ամերիկան վարչութեան քարտուղարն ալ ծառայեց՝ որ Միացեալ Նահանգք՝ Անգղիոյ և իւր մի և է ազգի հետ ծածուկ դաշնակցութիւն չունին։ — ԶԻԱՍՏԱՆԻ խնդրոց մասին Մաք Քինլէյի կարծեաց միտքան է Անգղիա, — Իսկ Գաղղիա՝ իւր թէքին ունեցած պաշտօնէն ձեռքով Տուսէրի հետ խօսեցաւ իրեն ի Զիւնատան ունենալիք թաղաքական և տնտեսական ազդեցութեան վրայ։ — ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ պաշտօնարանին մէջ ընդունուեցաւ Ալտա Լորիերի երեսփոխանաց առաջարկած ծրագիրն։ — որուն մեծապէս հակառակեցաւ Լուիսլուիսէ։ — Տը Պուլլով խօսեցաւ և բացատրեց՝ թէ ինչպէս Գերմանիա Այայի ժողովոյն յարեալն մէջ շատ շրջահայեցութիւններ ըրաւ։ — Գերմանիա անգուտ ժողովոյն վրայ կը խօսուի առանց հետեւանքի մը։ — ԱՍՏՐԻԱՅ խոսարանին մէջ Քերպերի յայտարարեց՝ որ ազգայնութեան խնդիրներն չեն կրնար լուծուիլ միակ սկզբան մը վրայ հիմնուելով, այլ իւրաքանչիւրն առանձին առանձին, և թէ հարկ է խաղաղութիւն հաստատել զանազան ազգութեան մէջ։ Զէքերն՝ Քերպերի դէմ առատակ զայրացան։ Քերպեր անցաւ ապա ի Պուտարէլը և հոն Քոլիման Յէլ հուշգրարաց առաջին պաշտօնէին հետ խօսակցեցաւ։ — ԻՏԱԼԻՈՅ պաշտօնարանին մէջ շատ է նպատակ և ընդգծեմ խօսակցեցաւ Սերիլիոյ խնդրոյն և Միրի Վէնիսիոյ խնդրին մասին։ — Տէ Ֆէլլիէի պատասխանեց մանրամասն կերպով Փէլլու, և հերքեց անոր պատմածները։ — Պոնան պաշտպանեց զՄիրի։ Ասոր նման պաշտօնէն մէջ Լանդիպադ գէպքերով կը զբաղին խօսարանին մէջ, և թէպէտ ընդհանրապէս հանդարտ կերպով լինաց նիտանք, բայց եղան նաեւ զանազան չփոթութիւնք։ — ԹԱՐԵՆԻՅԻ մէջ Լորտ Ռոզպլերի թղթով մը յայտնեց իտալիոյ իւր շնորհակալութիւնքը, ակնարկելով վիսցոնիսի վիտտայի ձերարկայի մէջ ըսած խօսքերը։

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

ՍԱՐԵԱՆ Հ. Մ. — Ակմարի մը՝ Մ. Գրիգոր Լուսաւորչեմ սուրբ՝ Հայոց քրիստոնէական հաւատոց վիճակով վրայ.	145
ԷՓՐԻԿԵԱՆ Հ. Մ. — Աստապատ.	155
Հայկական երաժշտութիւն.	159

ԱՐԴԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՂԱՅԻԿԵԱՆ Հ. Ա. — Հ. Ա. Կ. Բագրատունի և Հովսէփ թարգմանութիւնը.	161
Գեղեցկագիտութիւն.	171

ԳԻՐԽՈՍԱԿԱՆՔ. — ՏԱՅՅԵԻ Հ. Ե. — Լուսայ. 173	
ԵՐԵՄ. Հ. Մ. — 1900ի ըմպրծակ օրացոյց. . 176	
ԵՐԵՄ. Հ. Մ. — ՀԱՄԱԿԱ ՀԱՄԱԿԱՅ — Հայ. ընթերց. — Հարգազիտակ. — Բիւզանդիոն. — Տարագ. — Մշակ.	178

ՆՈՐ ԿԵԱՆՔ

ԷՏ. Տէ ԱՄԻՅԻՄ. — Խօսք առ ուսանողս. . 181	
ՏԱՆԻԷ. — Դոժոք — Զորորդ պարունակ. ա. գաթմիւր, և այլմ. — Թրգմ. ՂԱՅԻԿԵԱՆ Հ. Ա. 185	
ՍԱՐԵԱՆ Հ. Մ. — Մագմիսական քում.	187
Քաղաքական ամիս.	191